

*Ivan Večenaj, (Gola, 18. svibnja 1920.)
Klasik hlebinske slikarske škole i hrvatske naivne umjetnosti
Fotografija: Draženka Jalsić Ernečić*

LJUBAV ZA LIJEPO I ZA ŽIVOT PLODNI*

“Ivan Večenaj više je dao Hlebinskoj školi, nego što je od nje dobio”
(Josip Depolo)

U povodu 85. obljetnice života

DJETINJSTVO

Priča o velikanu naivne umjetnosti, slikaru IVANU VEČENAJU, započinje u prekodravskom selu **Goli**, u blizini mađarske granice. Tu se mali Ivan rodio 18. svibnja, 1920. kao prvo dijete od šestoro, među kojima će biti pet dječaka i jedna djevojčica. Roditelji mu bijahu siromašni: odlazili su na nadnice da bi prehranili brojnu obitelj. Zbog toga, inače izuzetno bistar i nadaren dječak (već je u školskoj dobi zapažen njegov crtački talenat!), završava samo četiri razreda pučke škole te ostaje kod kuće da bi čuvao mlađu braću.

U petnaestoj godini počinje tkati platno za sestru, koja je po starosti bila odmah iza njega, želeći joj pripremiti “zamužno ruho”. Učinio je to vrlo dobro: uskoro dobiva narudžbe bogatijih djevojaka iz sela kojima se sviđjelo njegovo tkanje, pa tako zarađuje za odjeću i obuću. Ima spretne ruke i dobro oko, u čemu se očituje njegov stvaralački potencijal. Već u to doba počinje crtati: sačuvani su crteži i poneki akvarel iz 1934. - 1939. godine. Uglavnom su to “priručne” bilješke iz svakodnevice: **Žena vija, Čuva svinje, Pravi držala, Krave se bodu, Na paši**. Petnaestak godina kasnije nastat će, međutim, prvi zreliji radovi na staklu, poput **Oranja, Kukuruznog branja i Jeseni**, koji premda opterećeni utegom amaterizma, odaju veliku usredotočenost na temu i intuitivno shvaćanje ravničarskog prostora, što se preko vegetacijskih pojaseva otvara poput stranica razlistane knjige.

Kao apsolutno najveća slikarska (umjetnička) tema, djetinjstvo će i kod Večenaja ostati zabilježeno u sporadičnim opisima “hižnoga” prostora, gdje dominira grubi drveni stol i posvećeni, dragocjeni kruh, uz poznata dodavanja i oduzimanja simboličkih elemenata, poput knjige, krunice, cvijeta u vazi, ili pak uobičajene ruralne postave mrtvih priroda gdje spaja ćup s mlijekom, prgu sira, luk, pastirski nožić, jabuke ili glavice maka, te kao moguće podsjećanje na tkalačko iskustvo, nekoliko klupka raznobojnoga konca.

Naći će se tu i primitivna drvena “hodolica”, **Pupava Jana** koja hrani mačku, dječak zanesen raspuhivanjem maslačka te mnoštvo lagodnih ladanjskih prizora u otvorenom prostoru, poput scena ribolova, pečenja “mlečecov”, pastirskih igara i plandovanja pod lisnatim grmom ili pak paljenja lvanjskih krijesova i tancanja na ledini, uz pratnju naherenih bajsara i tamburaša. Tako umjetnik uz pomoć maštovitih nadogradnji i dubinskih poniranja u sanjariju dolazi do početaka svoje osobne povijesti, svog svjesnog postojanja u svijetu. Kako to, naime, jezgrovito veli **Bachelard**: “Ako razmišljamo o djetetu koje smo bili, izvan svake obiteljske kronike, tada nakon što prijedemo zonu žaljenja, raspršimo utvare nostalgije, dospijevamo do anonimnog djetinjstva, čistog žarišta života, prvotnog ljudskog života”.

O svojoj mladosti umjetnik izvještava: "Godine 1941. pošao sam u vojsku, gdje ostajem u domobranstvu do kraja rata. Zarobljen sam 13. svibnja, 1945. od partizana u Sloveniji, kod Zidanoga mosta. Bio sam na Križnome putu (u koloni) do 12. lipnja, 1945. Izvukao sam živu glavu i oženio se 17. studenoga 1946. godine. Sa svojom suprugom Katicom imao sam dva sina, koji su mi podarili šestero unučadi. U početku smo živjeli u njenoj kući, a živjelo se teško: od silnih briga za svakodnevi život, četiri godine nisam u ruke uzeo olovku ni papir, da bih nešto zapisao ili narisao". Ipak, bit će dovoljan poticaj mlađega brata, da se pedesetih godina Večenaj ponovo primi slikanja. Usporedno je, reći će kasnije, završavao svoja "Tri životna fakulteta: Siromaštvo, Seljaštvo i Bogomdani Dar." Imao je pritom i ponešto sreće: godine 1950. povezuje se s Generalićem, upoznaje animatore i mentora podravske naivaca **dr. Leandera Brozovića** te prvi put grupno izlaže u Koprivnici, 1954. godine, u reprezentativnoj postavi s **Ivanom Generalićem, Franjom Filipovićem, Draganom Gažijem, Mijom Kovačićem** i gostima. Dvije godine kasnije upoznaje "oca" naivnoga izraza, prof. **Krstu Hegedušića**. Iza njega je već samostalna izložba u Varaždinu (1955. godine), a također je aktivno uključen u dogovore oko gradnje Galerije Hlebine. Njegovo je slikarstvo postalo dijelom naivnoga korpusa, odlikujući se već na početku "neobičnom primitivističkom kromatikom" i "razapetošću između čarolije i burleske".

Ustvari, s tim je slikama započet proces razlučbe: slikar ne ovisi bitno o realitetu, niti je vezan uz strogu registraciju, već se može posvetiti očuđavanju događaja i situacija, razvijajući usto svoju "florelnu fantastiku" i intenzivan kolorizam, po čemu ćemo ga šezdesetih i sedamdesetih godina, u vrijeme najsnažnijeg procvata naive, odmah i prepoznavati. Upravo tada, Podravina za Večenaja postaje metaforički okvir, gdje će se odvijati sve vrste biblijskih prizora: **Rođenja, Posljednje večere, Raspeća**, i gdje će slikoviti, kosmati, Božjim plamenom dotaknuti i preobraženi **evanđelisti** ispisivati svoje blagovijesne poruke.

Istodobno, nastaje serija fantastičnih **pijetlova** ("**Pevec s knjigom**", "**Pomrčina Sunca**", "**Pevec na stolčoku**", "**Pevec na obedu**"), s antropomorfnim i alegorijskim atributima, čime se okvir pučke fabulacije i fantaziranja pomiče od srednjovjekovlja, osobito s aspekta grozničavih eshatoloških i milenarističkih priviđenja. Pribrojiti ćemo ovamo i dramatične prizore raspetoga, ("**Žalosna ptica**", "**Umiranje**") na suho drvo pribijenog Krista, čije je ranjavo i ožiljeno tijelo prikazano u paroksizmu boli, dok prizor obavija sablasna rasvjeta, a na pozadini izbija stigma krvavoga križa. Raspoznatljivost i izdvajanje autorske pozicije I. Večenaja osigurali su upravo originali i redakcije djela iz spomenutih serija.

PREPOZNAVANJE VIZIJE

Velika potražnja i zanimanje za Večenajevе slike potrajali su sve do danas. Zavidan je broj galerija, muzeja, privatnih zbirki, donacija te ekskluzivnih izdanja u kojima su ga izlagali i predstavljali. Vatikan, Nica, Frankfurt, Beč, München, New York, Rim, Basel, Milano, Moskva, Venezia, Amsterdam, Budimpešta, Zagreb - samo su neka od mjesta gdje su se te slike "zaustavljale", izazivajući čuđenje, komplimente, zanos. Od Sv. Oca pape Ivan Pavla II., do prinčeva, princeza, predsjednika država i premijera, do potomaka europske vlastele ili najsajnijih "zvijezda" svjetskoga

I. Mojsije na Crvenom moru, 1973., ulje na staklu, 100x120 cm, zbirka autora

filma, kreće se krug ljubitelja umijeća i imaginacije prekodravskoga slikara. U osobnim kontaktima s takvim uglednicima Večenaj se uvijek držao kao ravnopravna, samouvjerena ličnost, svjesna svojega značaja.

Ne bez razloga, on se smatra "posjednikom vizije", drži da mu je povjerena jedna osobita "misija u životu" te da je prvo uspio sačuvati, a drugo ispuniti, zahvaljujući svojoj naravi osobe koja "nikada ne odustaje" i kojoj je napredovanje k cilju osnovna životna zadaća. Uložio je mnogo samoprijedora, rada, strasti, samodiscipline i žarke pasije u slikarstvo. Kao i svi uistinu veliki ljudi, pretrpio je podmetanja i zlobu sitnih dušica, ljubomoru, poravnavanja, jal; sve ono, čime se "termit osrednjosti" služi da bi rastočio nešto više, trajnije i vrsnije u svojoj blizini.

Danas slobodno možemo ustvrditi da ga je vizija uistinu spasila svega toga. Imao je on misliti o mnogo čemu: kako naslikati "**Četiri jahača Apokalipse**" (1978.) ili napučiti prostor s tri stotine (i više!) "**Leptira**" (1987.) i predočiti nam mističnu "**Kaču**" (1989.) smaragdnh očiju, u kojima prosijava sumporni odsjaj Pakla. Opterećen složenim kompozicijama, arhetipovima i simbolima,

oslušivanjem "buke i bijesa" s kraja turbulentnog tisućljeća, naš slikar se ipak umije uzdići do najtananih lirskih treptaja, i naslikati jedno suptilno gradirano zimsko sivilo na slici "**Zima**" (1990.) ili se pak prepustiti maznoj orkestraciji pastelnih tonova u buketu "**Jorgovana**" (1990.), što iz pletene košarice pušta hlapeći mirozov u svježe nebesko zelenilo, nalik na netom otisnut proglas proljeća. Da, on nedvojbeno znade **iznenaditi**, ne zatvara se u kalup, ne insistira na jednom postignutom, niti mu plamen trne od nagla pljuska u ladanjskoj pustoši. Impresionira prostranost njegova duhovnog okruženja, gdje, kako bi rekao **Pascal**, "glavni talent upravlja svime ostalim". Većenaj je dobro izvagao i izbalansirao svoje duhovne sadržaje i putna mu je škrinja krcata probranih vrijednosti, dostatnih da u njemu prepoznamo jednoga **odabranoga** između toliko **zvanih** u zamannim i varljivim sferama umjetnosti.

PISAC I LEKSIKOGRAF

Pored slikarstva, Većenajeva je trajna fascinacija govor, jezik, pisana riječ i naslage povijesnog i osobnog iskustva sačuvane u supstratu kajkavštine, kojom govori njegovo rodno Prekodravlje. "Nikada nisam otišao iz svoga zavičajja, premda su se za to ukazivale brojne prigode", veli autor, te nastavlja: "Već davne 1945. godine, po povratku iz rata, strahujem osjećajući da govor kojim su nam govorili djedovi i bake polako ali sigurno nestaje. Stoga počinjem zapisivati svaku izgovorenu staru riječ, isprva bez posebne nakane, a zatim kao vrijednu leksičku građu. Iz ovih je zapisa nastao "**Rječnik Gole**" (Srednjopodravska kajkavština) od 12.000 riječi, upotpunjen knjigom "**Poslovice, izreke i zagonetke**", s 4.000 poslovice, uzrečica i natuknica, od kojih neke postoje samo u usmenoj predaji, a da ih nitko nije pribilježio". Prije no što se prihvatio leksikografskog rada, Većenaj se okušao i kao pučki pripovjedač i pjesnik. Objavio je naslove: "**Tajne dvorca Pepelare**", "**Krik divlje djevojke**", "**Velika ftica**", "**Mojemu zavičaju**", "**Prekodravje tak popeva**", "**Rječnik golskog narječja**" i "**Poslovice**". Sve su knjige bogato ilustrirane autorovim crtežima, dok su pjesme u glazbenom ruhu doprle do velikog broja "nečitatelja", te postupno postaju svojinom novije kajkavske, napose podravske, kulture. Vješt pripovjedač, sa smislom za karakterizaciju likova i dojmpljive atmosfere, Većenaj u suštini polazi od ideje da mu je dužnost "zapisati sve što je u prošlosti i sadašnjosti postojalo, čineći ovo malo Prekodravlje i slavnim i velikim i zanemarenim i bijednim. Želim da ne padnu u zaborav sve njegove znamenitosti, kao što su rimski i avarski grobovi, te dvorac Senteržebet - Sveta Elizabeta, slavan i bogat u 12. stoljeću, kad još nije bilo ni Budima ni Pešte".

Kao i u slikarstvu, ne prihvaća se samo uloge kroničara, već postaje "podžigač" mašte, koji spaja mitološku i bajkovitu pučku tradiciju sa stanovitom "pustolovnom jezom", uvlačeći čitatelja sve dublje u virtualnu stvarnost književnosti. Sočnost njegove kajkavštine gotovo je istovjetna fulminantnim bojama na staklu, a dar **detaljista** podjednako će doći do izražaja u oba medija. Poradi toga se sa zanimanjem očekuju i najavljeni Većenajevi "Memoari", koji zasada postoje kao rukopisna cjelina.

Iako su ga kolege po peru i službeno priključili svome "cehu" prijemom u Društvo hrvatskih književnika 1999. godine, čini se da umjetniku znatno više imponira pozicija "zagovornika i glasnogovornika Prekodravlja", budući da je zavičajni kod uvijek isticao kao glavni ključ za razumijevanje svoje umjetnosti, ali i samoga postojanja.

Večenaj je pravi "zavičajnik s pogledom na svijet". Mnoga je mjesta vidio i obišao, bivajući višestruko nagrađivanim i rado dočekanim gostom. Kao promotori i poštovatelji njegova djela, javljaju se ljudi od Kalifornije do Italije, objavljuju ga u američkim i talijanskim enciklopedijama, dodjeljuju medalje i počasna članstva u akademijama, nominiraju za priznanja poput "Man of the Year" (Američki biografski institut), no ipak, zavičaj i njegova dobrobit ostaju trajnom brigom i neprestanom obvezom. Vidjelo se to i u vrijeme "obrane Drave", kad se svim svojim autoritetom založio za očuvanje prirodnog toka rijeke, bez hidroelektrana i narušavanja krajobraznih i bioloških vrijednosti. Sve što Prekodravlju pripada - dragocjena zemlja, šume, vode, bilje, životinje, jezik, glazba, graditeljstvo i rukotvorje - naš Večenaj doslovce "ima na srcu" i skrbi kao o najosobnijim stvarima. Danas, iako cijenjena kao nacionalna vrijednost, njegova se antologijska djela poput "**Mojsija na Crvenom moru**", "**Apokalipse**" i "**Pevca na obedu**" čuvaju u neadekvatnom prostoru adaptirane staje. Večenaj priželjkuje doličnu galeriju, koja bi postala kulturnim žarištem i punktom "Podravske kulturne magistrale". U tom bi slučaju, kao donacija, djela ostala "Prekodravlju i hrvatskom narodu". Naravno, s pozicije 80-godišnjaka, on trezveno sumira svoj život i zaključuje: "Što reći o čovjeku moje dobi, koji od početka svojega postojanja strahuje najprije za goli život, kako da preživi, jer mu siromašna obitelj nije mogla pružiti ni škole, ni kuću, ni zanat? U Drugom svjetskom ratu strahujem za svoju glavu, a odmah poslije za obitelj. U novije vrijeme, brinem i strahujem za svoje selo, bojim se oduzimanja zemlje, nemira, nesreće među narodom. Žarko bih želio jednu instituciju poput galerije, koja bi obogatila ovo malo, Bogu iza leđa skrito Prekodravlje. O mom životu bi se mogla napisati debela knjiga. No, zaključit ću da ipak sretno i zadovoljno dočekujem 80. rođendan. Ispunio sam misiju na ovome svijetu, premda ne u cijelosti, jer nije sve uvijek bilo u mojoj moći, već je išlo po željama drugih smrtnika. Ipak, opisao sam svoj krug i sačuvao si ime, i to je zaista mnogo". Kroničaru, koji iz prijateljske blizine prati rad ovoga velikoga umjetnika ostaje da potvrdi kako je ovdje u potpunosti ostvareno ujevićevsko načelo: "Ljubav za lijepo i za život plodni": Večenaj je u potpunosti sam sebe stvorio onim što danas predstavlja. Čvrsto ukotvljen u stvarnosti, s nogama na zemlji o kojoj veli: "Dok ju orjem previše mi je blata / Dok ju slikam treba mi još zlata", dovinuo se do sfera bogatog i neprekinutog duhovnog života, dokazujući da "duh puše gdje hoće" i da se *genij pokrajine* može očitovati u svakom, pa i u najmanjem mjestu na svijetu. Čestitamo mu na upornosti, divimo se njegovoj snazi. Ono što je ostavio Goli, svijetu i svom narodu zaslužuje svako poštovanje.

Bilješka:

Svi su citati preuzeti iz monografije o Ivanu Večenaju i osobne korespondencije autorice teksta i slikara.

* Iz kataloga izložbe "Ivan Večenaj Tišlarov" u povodu 80. obljetnice života, Galerija Hlebine, 19. svibnja - 19. kolovoza 2000.

2. Četiri jahača apokalipse, 1978., ulje na staklu, 120x100 cm, zbirka autora

3. Golgota, 1977., ulje na staklu, 130x110 cm, zbirka autora

SONATA BRESKVINA CVIJETA

Nove slike Ivana Večenaja

Bez obzira volimo li ili ne slikarstvo majstora naive, uvijek ćemo zastati pred onim, što nosi biljeg oštrovidnosti, zrači sunčevom jasnoćom, dotiče nas nečim blagim i mekim, poput ljudske usne. Boje nose svoje poruke: pigmenti u nama odzvanjaju poput cvrkuta, stvaraju obasjana mjesta, kaplju eliksir spokojstva, mame krepkom jestivošću, očaravaju skladnošću. Mandeljstam je govorio o "bojama zvučno stupnjevanim", napućujući nas na svojevrsnu glazbu koju proizvodi svaki vrsno obrađen likovni motiv, ostvaren rukom uigrana i razigrana umjetnika. Zaista, prava se umjetnost po tome razlikuje od svake naoko pristale izrađevine: uvijek žanje više nego što obećaje, hrani duže od jednokratnog estetskog užitka, stvara zalihu za posne dane, kada ćemo živjeti samo od odblijesaka, odjeka, svijetlih mrvica sjećanja.

Da, upravo je takva i umjetnost IVANA VEČENAJA, koji umije u svojim slikama podariti mnogo virilnosti, svježine, vedre harmonije i dobroćudne osmjehnutosti nad sitnim nezgrapnostima našega ljudskog okružja. Tko će poreći da ne "čuje" sonatu breskvina cvijeta, jedne rascvale grančice klonule među modrim i crvenkastim leptirima, gdje se ona dva - tri okerna parnjaka doimaju kao ljupka mimikrijska zamka, te ne znamo je li pred nama "cvijetov leptir ili leptirov cvijet"? Odmah do nje je lukulovska mrtva priroda; krumpir i luk i bijeli sir, i list kupusa zelen kao kaftan perzijskog šaha: na vegetalnom je satu vrijeme za veliku gozbu, svečanost okusa! Zatečeni u neurotičnoj žurbi, naginjemo se prema mirnom životu, tišini ladanja, pozitivnom iskustvu o vjerodostojnosti naših napora, koje govori da je dovoljno "obraditi gredicu u svom vrtu", ako smo svoj zadatak shvatili ozbiljno.

Na Večenajevim se slikama uvijek u pozadini širi lepeza prekodravskog krajobraza, i u njemu je sve prostrano, nenapučeno, možda premreženo sa stotinu neutrih puteljaka, koji će dovesti do kućica-pribježišta s tirkiznim pročeljima i žmirkavim svjetlima, čiju unutrašnju toplinu označavaju ljubičasti i plavi dimovi, spokojno svrdlajući kroz iskričavi zrak. Ponekad se usred škripave zime dogodi vizionarsko čudo: uzdigne se pred očima ružičasto drvo, preobraženi Božić, vitičasta apologija anđela što će Djetetu zlatnim perom osvijetliti prolaz kroz šikarje i pustinju. Na svoj poseban način, Večenaj čini neizgubljivim taj biblijski mir, pouzdanje da uvijek negdje čeka zdenac, rascvali grm, nježni nabor u lokvi, buketić potočnica ispao iz ruke vijoglave, zaljubljene djevojčice, i moćni, ognjeni pijetao što je na zapuštenoj gradini iščeprkao alem-kamen s viteške desnice, pretvorene u prah i pepeo.

I upravo stoga, što je "nadvremensko", njegovo se slikarstvo može osloniti na isprobanu motiviku, a da ne izgubi na šarmu i čaroliji. Sačuvani su koraci orača u svježoj brazdi, dok hodi iza dva teretna konja, pritišćući lemeš u još nezamirisalu zemlju, s koje valja oljuštiti zimsku kostrijet. Također: pokreti žena dok drvenom "pralkom" udaraju o mokro platno na potoku, i radost ribiča na "prijestolju" od mlinskog kamena, kome se kao kraljevski ulov ukazala zlatnocrvena štika! Voda transpirira kroz vrbine pupove, oglašavajući virtualno proljeće. Kad patka prhne, to odjekne kao pucanj iz "floberice", a trenutak zatim idila se ponovo sklapa u mistični prsten: vrijeme je za "stvari radosno nužne", poput objeda u polju, na prostrtoj stolici, dok dugonoga čaplja spokojno brodi kroz azimut prema nevidljivoj, ali sigurnoj dravskoj koti! Tako unutar prizora, u optičkom središtu uvijek

postoji nešto živo, pokretno, neraspadljivo, što nas uvlači i usredotočuje u Večenajev peripatetički slikopis.

Naše se oko voljno predaje znakovima pitomosti i jednostavnosti. Podjednako bez napora, ulazimo u prizore evanđeoskih sadržaja, tragajući po zatamnjenoj podlozi i prigušenom krejonu za iskrom svjetla, za likom maloga Kralja u pastirskim jaslama! I kao da smo se (barem prividno) zasitili boje, vraćeni smo na prauzorak - u strogost i odmjerenu crteža, gibljivu poeziju vječno tekuće crte. Kod Večenaja, čini se da je riječ o koncentričnom kretanju: crta uvire prema početku, do autorovih omiljenih motiva, poput dječjih likova, portreta susjeda (stara cura, gušavi Janton, starac s lulom, majka s krunicom) do već prepoznatog kokota-zavodnika, sposobnog da u prizemnosti bunjišta zadrži nešto od ratničke oholosti i šamanske nedodirljivosti. Stoji pred nama, mudar, oprezna oka, s mesinganom alkam u uhu, napete guše nakljukane kukutom, kao kakva Sokratova inkarnacija, prepoznata u trenutku nadahnuća. Tko zna, iz kojih slojeva iskustva i intuitivnih bljeskova Večenaj vadi sve te teriomorfne simbole, i koje će se sve stranice "knjige o pijetlovima" još otvoriti u njegovu opusu?

Posebnu pozornost privlači portret M. Kovačića, izveden ekonomičnim i elegantnim potezima, pun unutrašnje energije i snažne pronicljivosti. Kao da pero "kopa" ispod naslaga šutljivosti i tvrde fizionomije, tražeći pravu dušu, pravu mekoću, onu unutrašnju rascvalost svoga kolege po kistu i sudbini, gdje još trepere "leptiri strasti", usprkos svim razočaranjima, naporima i tugama. Zaista, Večenajeva slikarska mapa - da parafraziramo Apollinairea - poput zvjezdanog neba sadrži mnoga svjetlucanja, dajući nam razloga da podignemo pogled, i predamo se gonetanju znakova, u kojima pored zapisa o umjetnikovoj sudbini jamačno postoji nešto važno i za nas osobno, za naš vlastiti usud.

Ivan Večenaj - kratki životopis

Rođen sam 18. svibnja 1920. g. u selu Goli koje se nalazi između rijeke Drave i mađarske granice u takozvanom Prekodravlju, kao prvo dijete od nas šestero braće, u seljačkoj obitelji. Završio sam četiri razreda pučke škole i kao odlični đak nisam mogao nastaviti školovanje zbog siromašnog stanja mojih roditelja. Radio sam s ocem u polju i išao u nadnice bogatijim susjedima, a u zimskim danima već u petnaestoj godini naučio sam tkati domaće platno od konople, i tako tkajući drugima zasluživao za odjeću i obuću. U nedjelju ili kada bi kiša padala uvijek bi uzimao olovku i papir crtajući i precrtavajući tuđe slike, tako da su se neki originalni crteži iz te davne 1934. godine sačuvali do danas. S grupom "Zemlja" nije me imao tko povezati u ono vrijeme, a sam se nisam znao, sve do poslije drugog svjetskog rata kada sam se u Hlebinama povezao s I. Generalićem i prof. Krstom Hegedušićem, i tako sam sa slikarima iz Hlebina prvi puta 1954. g. izlagao u Koprivnici. Od tada eto prošlo je skoro 50 godina kako izlažem zajednički i samostalno po čitavom svijetu, a mnoge moje slike ostale su u mnogim kolekcijama, muzejima i galerijama pa tako i u Vatikanskom Muzeju suvremene umjetnosti u Rimu.

U Londonu izašla je Biblija: "THE BIBLE IN 20th CENTURY ART", u koju je ušla moja slika "Četiri Jahača Apokalipse". Među ilustracijama najvećih slikara svijeta kao što su: Picaso, Chagal, Dali, Kokoschka i samo još neki, što je velika čast za našu naivu i našu domovinu. Godine 1966. "Američki biografski institut" nominirao me je (proglasio) čovjekom godine, dobivši zlatnu "Plaketu" i zlatnu

"Medalju" na kojoj piše: "Dodjeljuje se za doprinos čovječanstvu" na slikarskom polju. Od svoje rane mladosti istovremeno i slikam i pišem u čemu me je prekinuo drugi svjetski rat, a poslije rata uz poljoprivredu i slikarstvo počeo sam zapisivati stare riječi, poslovice i zagonetke. Do danas objavio sam 7 knjiga: "Tajne dvorca Pepelare" (povijest), "Krik divlje djevojke" (roman), "Mojemu zavičaju" (povijest našega sela Gole), "Prekodravje tak popeva" (pjesme), "Velika ftica" (roman), "Poslovice i zagonetke" (stare) i "Rječnik" starih riječi sela Gole s podnaslovom "Srednjopodravska kajkavština" u kojem je rječniku sačuvano od zaborava više od 12.000 starih riječi. Od 1999. god. redoviti sam član "Društva hrvatskih Književnika". Neke moje pjesme uglazbili su mnogi naši kompozitori pa za sve ono što sam naslikao i napisao vraćen je dug mojem Prekodravju i na spomen djedovima i bakama.

U Goli na Svećnicu 2. veljače 2003.

Ivan Večenaj - Tišlarov, seljak, slikar, pjesnik i književnik

NAGRADE

- 1968. Galerija Virius
- 1970. Nagrade rimske Akademije za umjetnost, književnost i kulturu "500" Rim
- 1974. Nagrada za slikarstvo "Winston" - Geneve
- 1974. Nagrada "Grand Prix", Monte Carlo
- 1976. Nagrada "Mirko Virius" - Zagreb
- 1983. "Priznanje" - Svetozarevo
- 1996. "Zlatna medalja" za doprinos čovječanstvu, "Američki biografski institut", SAD
- 1997. Odlikovanje reda "Zvijezde Danice s Marulićevim likom" - Zagreb
- 2000. "Plaketa za životno djelo", Koprivničko - križevačka županija
- 2003. "Plaketa za promicanje kulture Podravine", Ogranak Matice hrvatske Koprivnica

Bilješke:

- * Iz kataloga izložbe "Ivan Večenaj Tišlarov" u povodu 49-te godišnjice prvog izlaganja u Koprivnici 1954. - 2003., Podravka, 3. ožujka - 27. ožujka 2003. Napomena: nagrade "Virus" i "Plaketa Ogranka Matice hrvatske Koprivnica" nisu iz navedenog kataloga, ali izvršene su naknadno u tijelu uredničkih poslova